

İslam'da Komşuluk

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَأَعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ

وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ

وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَلًا فَخُورًا

[Nisâ sûresi, âyet 36]

Değerli Kardeşlerim,

Dinimiz insan ilişkilerine çok önem vermiştir. İnsan ilişkilerinin bir boyutu ise komşu ilişkileridir. Türkçe'deki komşuluk "yakın olma, yakınlık" anlamına gelen isim olup genellikle birbirine yakın meskenlerde yaşayan kişilerin ve ailelerin her birini ifade eder.

Müslüman kendisinden ve ailesinden sorumlu olduğu kadar komşularıyla olan iletişim ve davranışlarından da sorumludur. İnsan bir sosyal çevre içinde varolur ve yaşamını devam ettirir. Yüce Kitabımız, bu sosyal çevre ile ilişkimiz hususunda nasıl davranmamız gerektiği ile ilgili Nisa suresinin 36. âyetinde şöyle buyurmaktadır: **"Allah'a ibadet edin ve ona hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşa, yolcuya, elinizin altındakilere iyilik edin. Şüphesiz, Allah kibirlenen ve övünen kimseleri sevmez."** Müfessirler, âyette geçen "yakın komşu" ile evleri en yakında bulunan ve akrabalık bağı bulunan komşular, "uzak komşu" ile de nisbeten daha uzakta oturan komşular ve gayr-i müslim komşuların kastedildiğini ifade etmişlerdir.

Aziz Müslümanlar,

Peygamberimiz (sav) komşunun komşu üzerindeki sorumluluklarını şu şekilde ifade etmiştir: **1. Hastalandığında geçmiş olsun ziyaretine gitmek. 2. Öldüğünde cenazesinin kaldırılmasında bulunmak. 3. Borç istediğinde vermek. 4. Darda kaldığında yardımına koşmak. 5. Bir nimete kavuştuğunda tebrik etmek. 6. Başına bir musibet geldiğinde teselli etmek. 7. Evi onun rüzgârını (güneşini, manzarasını) engelleyecek şekilde yüksek yapmamak. 8. Ne pişirdiğini ona belli etmemek, belli ederse pişirdiğinden ona da vermek.** [1]

Bugün teknolojinin sunduğu iletişim imkânları sayesinde komşuluk kavramının bütün dünyayı içine alacak şekilde genişlediği rahatlıkla söylenebilir. Efendimiz (sav) **"Komşusu aç iken kendisi tok yatan kimse bizden değildir."** [2] buyurmaktadır. Bu anlamda hem çevremizdeki hem de dünyadaki komşularımızın dertlerine ve sıkıntılarına gücümüzün yettiği kadar yardım etmeli ve onların sıkıntılarını yüreğimizin derinliğinde hissetmeli ve bir nebze olsun azaltmaya çalışmalıyız.

Aziz Kardeşlerim,

Bencilliğin ve egoizmin zirvede olduğu bir zamanda yaşıyoruz. Ama biz Müslümanlar dinimizin üzerimize yüklediği sorumluluk bilinci ile hareket etmeli, suya atılan bir taşın meydana getirdiği daireler gibi hayır ve iyiliği ailemizden ve yakınlarımızdan başlayarak bütün topluma yaymalıyız. Komşularımızın dertlerini paylaşmalı, azaltmalıyız, sevinçlerini paylaşmalı, artırmalıyız. "Ev alma, komşu al" "Komşu komşunun külüne muhtaçtır", gibi atasözlerini üretmiş milletin fertleri olma şuuru ile hareket etmeliyiz. Peygamber Efendimiz (sav)'in ifâdesi ile; **şerrinden komşusunun emin olduğu, [3] komşusuna ikram eden, ama sıkıntı vermeyen iyi komşular [4] olmalıyız.**

Hutbemi Efendimiz sav'in komşuluk ile ilgili hadîs-i şerifleri ile bitiriyorum: **"Allah katında arkadaşların en hayırlısı arkadaşına karşı en iyi olandır; komşuların en hayırlısı ise, komşusuna karşı en güzel davranandır."** [5]

Verehrte Muslime,

unsere Religion Islam legt großen Wert auf gute zwischenmenschliche Beziehungen. Besonders die Beziehungen zu unseren Nachbarn sind sehr wichtig. So steht im Koran auch geschrieben: **"...seid gut zu den Eltern, zu den Waisen, den Bedürftigen, den nächsten und den fernen Nachbarn..."**

Besonders wichtig ist es in schlechten Tagen unseren Nachbarn mit Trost und Unterstützung beiseite zu stehen.

Wir Muslime sind angehalten auf diese Weise vorzugehen, und unsere Wohltaten nicht nur auf unsere Nachbarn, sondern auf die ganze Gesellschaft auszuweiten.

[1] Meccma' u'z-zevâ'id, VIII, 168-170.

[2] İbn Ebi Şeybe, Musannef, İmân ve Rûya, 6.

[3] Muvatta, Sıfatü'n-nebî, 10.

[4] Buhârî, "Edeb", 23, 31.

[5] Dârimî, Siyer, 3.

Hayrettin GÜL

Bremen E. Sultan Bahçe Camii Din Görevlisi